

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

KOSOVA ÜLKE RAPORU

Dış Ticaret Müdürlüğü
Kasım 2023

İÇİNDEKİLER

1.1. GENEL BİLGİLER.....	3
1.1.1. Coğrafi Konum.....	3
1.1.2. Doğal Kaynaklar.....	3
1.1.3. Genel Ekonomik Durum	3
SEKTÖRLER	4
2.1. SEKTÖRLER	4
2.1.1. Tarım ve Hayvancılık.....	4
2.1.2. Sanayi.....	4
2.1.3. Hizmetler.....	4
2.1.4. Madencilik.....	5
DIŞ TİCARET	6
3.1. DIŞ TİCARET	6
3.1.1. Genel Durum	6
3.1.2. Başlıca Ürünler İtibariyle Kosova İhracatı (Bin Dolar).....	6
3.1.3. Başlıca Ürünler İtibariyle Kosova İthalatı (Bin Dolar).....	7
3.1.4. Başlıca Ülkeler İtibariyle Kosova'nın İhracatı (Bin Dolar).....	8
3.1.5. Başlıca Ülkeler İtibariyle Kosova'nın İthalatı (Bin Dolar).....	8
TÜRKİYE İLE TİCARET	9
4.1. TÜRKİYE İLE TİCARET	9
4.1.1. Türkiye'nin Kosova'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)	9
4.1.2. Türkiye'nin Kosova'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)	10
KONYA İLE TİCARET	11
5.1. KONYA İLE TİCARETİ.....	11
5.1.1. Konya – Kosova 2022 Yılı İhracat Kalemleri.....	11
5.1.2. Konya – Kosova 2022 Yılı İthalat Kalemleri	13
5.1.3. Kosova -Konya Yıllara Göre İthalat / İhracat Rakamları (Dolar)	13

1.1. GENEL BİLGİLER

1.1.1. Coğrafi Konum

Balkan Yarımadasının kuzeybatısında yer alan Kosova'nın, Kuzeybatısında Karadağ, kuzey ve doğusunda Sırbistan, güneyinde Kuzey Makedonya ve güney batısında Arnavutluk bulunmaktadır.

Kosova'nın iklimi karasal iklimdir. Kışları soğuk ve kar yağışlıdır, yazları ise sıcak ve kuraktır. Drina Bardhe, Sitnica, Lumebardhi Pejes, Morava Binges, Lepenci, Ereniku, İbri, Lumebardhi Prizrenit önemli ana nehirlerdir.

1.1.2. Doğal Kaynaklar

Kosova, Avrupa'da üretilen metallerin %50'sini, kömürün %48'ini ve metal olmayan madenlerin %2'sini oluşturan maden yataklarıyla anılmaktadır. Kosova doğal kaynaklarından önemli miktarda gelir elde eden bir ülkedir. Ülke 14,7 milyon rezerv ile dünya linyit rezervleri açısından 5 inci sırada yer almaktadır.

Kömür madenciliği bölge ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Linyitin dışında metal bazlı madencilik de ülke ekonomisinde önemlidir. Kurşun, çinko, altın, gümüş, bakır gibi zengin yer altı maden rezervleri bulunmaktadır. Bununla beraber madenlerin özelleştirme kapsamında işlemlerine devam edildiğinden bir çok ocakta üretim yapılamamaktadır.

Kosova oniks, kırmızı mermer, beyaz ve gri mermer, gri ve siyah mermer, beyaz çizgili siyah mermer, breş, gri granit, gnays, andezit, manyezit, serpentin, kuvarsit, trakit ve porfirde önemli rezervlere sahiptir. Ülkede çok farklı desen ve renklerde geniş bir yelpazede dekoratif taşın tespiti edildiği en az 24 ocak bulunmaktadır.

1.1.3. Genel Ekonomik Durum

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	10,47	11,23	11,95	12,64	13,31	13,94
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	3,8	4	4	3,9	3,8	3,8
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar-\$)	5.912	6.337	6.740	7.126	7.500	7.851
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	4,7	3,1	2,3	1,9	2	2
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-8,1	-7,4	-7,3	-6,4	-5,4	-5,3
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	1,77	1,77	1,77	1,77	1,77	1,78
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	21,3	22,7	23,5	24,3	25,1	26

Kaynak:IMF *:Tahmini

Ekonomik Serbestlik Endeksine göre Kosova, dünyada 176 ülke arasında 78. sıradadır. (Singapur 1., Türkiye 104.) İş yapma kolaylığı açısından Kosova, dünyada 190 ülke arasında 57. sıradadır (Yeni Zelanda 1., Türkiye 34.) Kosova, cari fiyatlara göre, 2023 yılı itibariyle 196 ülke arasında dünyanın 146. büyük ekonomisidir [ABD 1. (27 trilyon dolar), Türkiye 17. (1 trilyon dolar)]

SEKTÖRLER

2.1. SEKTÖRLER

2.1.1. Tarım ve Hayvancılık

Kosova'nın yüzölçümünün %53'ünü tarım arazileri, %41'ini ise ormanlar oluşturmaktadır. Kosova nüfusunun %62'si kırsal kesimde yaşamaktadır. Tarım ve Hayvancılık Kosova Milli Gelirine %7 düzeyinde katkıda bulunduğu gibi, istihdamın da %11,1'ini oluşturmaktadır.

Ülkenin tarım alanındaki bu büyük potansiyeline rağmen, ekilen arazinin yüzölçümü de yıldan yıla gerilemektedir. Tarım arazilerinin parçalı yapısı, düşük verimlilik, zayıf altyapı, tarım arazilerinin uygunsuz kullanımı, hayvan ırklarının verimsizliği, teknoloji kullanımı ve bilgisinin kısıtlı olması sebebiyle komşusu Sırbistan'dan farklı olarak Kosova tarım ve hayvancılık alanında net ithalatçı konumundadır.

2.1.2. Sanayi

Kosova'da zengin maden kaynaklarına bağlı olarak metal işleme endüstrisi ilk sırada yer almaktadır. Ülkede küçük ve orta ölçekli demir çelik üretim tesisi bulunmaktadır. Söz konusu tesisler ve kuruluş yerleri; Ferronikel Glogovc, Eurometal LLC Ferizay, IMK Ferizay, Vinex Viti, Lamkos Vushti'dir.

Bağımsızlık öncesinde de Yugoslavya'nın ekonomik açıdan en dezavantajlı bölgesi olan Kosova'nın sanayi tesislerinin çoğu savaş sonrasında atıl duruma düşmüş, özelleştirme faaliyetlerinin birçoğu başarısızlıkla sonuçlanmış, özelleştirilen işletmeler belli bir süre sonra kapanmıştır. Az sayıda başarılı özelleştirme örneklerinden birisi de Kosova'nın Suhreka ilçesinde bulunan konveyör bant, V-kayışı ve kord bezi üreten Newco Balkan fabrikasıdır. Özelleştirme kapsamında bir Türk girişimci tarafından satın alınan fabrikada 260'a yakın işçi istihdam edilmekte, Kosova'nın Türkiye'ye ihracatının yaklaşık yarısını bu fabrikanın ihraç ettiği ürünler oluşturmaktadır.

2.1.3. Hizmetler

Ülkede gelir seviyesi düşük olmasına rağmen, özellikle kırsal kesimde geniş aile yapısı içinde aile dayanışması ve yurtdışında çalışan Kosovalıların ülkede yaşayan yakınlarına para aktarımları ve özellikle barınma ihtiyacının önemli ve öncelikli görülmesi hatta konutun bir statü simgesi olarak algılanmasından dolayı inşaat sektörünün canlı kalmasına neden olmaktadır. Gayrimenkul sektöründe 2022 yılı içerisinde yapılan doğrudan yabancı yatırım yaklaşık 523,3 milyon avrodur.

Haberleşme sektörü son beş yılda ciddi ilerleme göstermiş, internet penetrasyonu oranı Batı Avrupa'daki rakamlara yaklaşmıştır. Ülkede 2 adet sabit telefon hizmeti sağlayıcısı faaliyet göstermektedir. Mobil telefon hizmet pazarında yaklaşık %96'sı 2 büyük hizmet sağlayıcının etkin olduğu görülmektedir. 2022 yılı sonu itibariyle ülkede cep telefonu hattı kullanıcı sayısında 160.575 kullanıcı kadar düşüş yaşanmış olup toplam cep telefonu hattı sayısı 1.783.419'e gerilemiştir. Mobil telefon hizmeti veren en büyük operatör İpko'nun 948 Bin'den fazla abonesi vardır. Diğer mobil telefon şirketi ise Vala'dır. Bu iki operatörün hizmeti ülkenin tümünü kapsamaktadır. Vala ve İpko operatörleri 4G hizmeti vermeye başlamış ve 5G hizmeti çalışmaları da salgın nedeniyle gecikmeye uğramıştır. 2022 yılı içerisinde 5G hizmetine geçiş için test çalışmalarına hız verilmiş olup, çok yakın zamanda hizmete gireceği açıklanmıştır. İpko, Kujtesa, Artmotion ve PTK internet hizmeti veren şirketlerdir.

Kosova'da 10'u yabancı olmak üzere 12 banka bulunmaktadır. Bunlardan Arnavutluk merkezli bankası olan BKT (Banka Kombetare Tregtare), Türkiye İş Bankası ve Ziraat Bankası Türk sermayelidir.

Turizm ülke içinde yaratılan milli gelirin %1'ini toplam istihdamın ise %3,5'ini oluşturmaktadır. Yabancı turistlerin en çok bulunduğu şehirler sırasıyla Priştine, İpek ve Prizren'dir. Priştine Uluslararası Adem Jashari Havalimanı'nın açılması, Priştine-Tiran, Priştine-Üsküp otoyolunun açılması ülkenin turizm potansiyeline ciddi katkıda bulunmuştur.

2.1.4. Madencilik

Kosova, Avrupa'da üretilen metallerin %50'sini, kömürün %48'ini ve metal olmayan madenlerin %2'sini oluşturan maden yataklarıyla anılmaktadır Kosova doğal kaynaklarından önemli miktarda gelir elde eden bir ülkedir. Ülke 14,7 milyon rezerv ile dünya linyit rezervleri açısından 5 inci sırada yer almaktadır. Kömür madenciliği bölge ekonomisinde önemli bir yere sahiptir.

Linyitin dışında metal bazlı madencilik de ülke ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Kurşun, çinko, altın, gümüş, bakır gibi zengin yer altı maden rezervleri bulunmaktadır. Bununla beraber madenlerin özelleştirme kapsamında işlemlerine devam edildiğinden birçok ocakta üretim yapılamamaktadır.

Kosova oniks, kırmızı mermer, beyaz ve gri mermer, gri ve siyah mermer, beyaz çizgili siyah mermer, breş, gri granit, gnays, andezit, manyezit, serpantin, kuvarsit, trakit ve porfirde önemli rezervlere sahiptir. Ülkede çok farklı desen ve renklerde geniş bir yelpazede dekoratif taşın tespit edildiği en az 24 maden ocağı bulunmaktadır.

Kosova'nın Drenas bölgesinde yer alan ülkenin en önemli sanayi yatırımı olan ve faal olarak çalıştığı sırada yaklaşık 900 kişi ile faaliyet gösteren "NewCo Ferronikel" ferronikel üretim tesisi, çeşitli nedenlerden ötürü son yıllarda faaliyetini durdurmuştu. Bahse konu üretim tesisi 2022 yılı Haziran ayında Türk yatırımcısı Yıldırım Holding tarafından satın alınmıştır.

DIŞ TİCARET

3.1. DIŞ TİCARET

3.1.1. Genel Durum

Kosova'nın 2022 yılında ihracatı 920 milyon avro, ithalatı ise 5,6 milyar avro değerinde gerçekleşmiştir. Baz metal ürünler, plastik kauçuk eşyalar, mineral ürünler önemli ihracat kalemleridir. Mineraller, makine-elektrik malzemeleri, işlenmiş gıda, içecek, tütün ithalatta üst sıradadır.

Ülkenin Dış Ticareti (Dolar)

Yıllar	2018	2019	2020	2021	2022
İhracat	300.545.029	337.251.108	356.838.442	532.585.180	639.730.839
İthalat	9.387.624	7.754.149	13.346.636	21.689.466	24.193.880

Kaynak:TÜİK

3.1.2. Başlıca Ürünler İtibariyle Kosova İhracatı (Bin Dolar)

Ürünler	2021	2022	Pay(%) 2022	Değişim (%) 2021-2022
TOPLAM İHRACAT	749,711	920,404	100.0	22.8
Mobilyalar, aydınlatma cihazları, prefabrik	76,626	178,123	19.4	132.5
Plastikler ve mamulleri	67,295	122,315	13.3	81.8
Demir veya çelikten eşya	15,725	92,248	10.0	486.6
Mineral yakıtlar, yağlar	117,948	73,721	8.0	-37.5
Demir ve çelik	30,968	51,359	5.6	65.8
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	36,637	40,649	4.4	11.0
Meşrubat, alkollü içkiler ve sirke	26,171	39,040	4.2	49.2
Metal cevherleri, cüruf ve kül	16,795	28,291	3.1	68.4
Bakır ve bakırdan eşya	17,193	16,193	1.8	-5.8
Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	10,127	15,974	1.7	57.7
Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü	8,650	15,555	1.7	79.8
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	13,311	15,198	1.7	14.2
Elektrikli makina ve cihazlar	7,745	14,833	1.6	91.5
Cam ve cam eşya	8,797	14,588	1.6	65.8
Sebzeler, meyveler	7,172	11,152	1.2	55.5
Motorlu kara taşıtları	7,812	11,075	1.2	41.8
Temizlik maddeleri	8,239	9,951	1.1	20.8
Taş, alçı, çimento, amyant, mika vb. maddelerden eşya	6,415	9,866	1.1	53.8
Sebzeler ve bazı kök ve yumrular	11,391	9,816	1.1	-13.8
Meyveler ve sert kabuklu meyveler	3,944	9,130	1.0	131.5
Mücevherci eşyası	7,567	8,985	1.0	18.7

Kaynak: Kosovo Agency of Statistics

3.1.3. Başlıca Ürünler İtibariyle Kosova İthalatı (Bin Dolar)

Ürünler	2021	2022	Pay(%) 2022	Değişim(%) 2021-2022
TOPLAM İTHALAT	4,652,744	5,639,407	100.0	21.2
Motorlu kara taşıtları	448,565	409,101	7.3	-8.8
Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	349,002	393,431	7.0	12.7
Plastikler ve mamulleri	299,587	340,982	6.0	13.8
Demir ve çelik	286,657	339,440	6.0	18.4
Elektrikli makina ve cihazlar	244,149	231,330	4.1	-5.3
Meşrubat, alkollü içkiler ve sirke	115,120	135,763	2.4	17.9
Eczacılık ürünleri	112,833	126,659	2.2	12.3
Etlere ve yenilen sakatat	82,616	125,304	2.2	51.7
Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü	104,290	123,786	2.2	18.7
Kahve, çay, maya, sos, mama vb.	90,956	106,456	1.9	17.0
Hububat, un, süt ve pastacılık ürünleri	88,804	105,411	1.9	18.7
Tütün ve tütün yerine geçen işlenmiş maddeler	86,523	105,019	1.9	21.4
Demir veya çelikten eşya	101,111	101,424	1.8	0.3
Mobilyalar, aydınlatma cihazları, prefabrik yapılar	84,137	97,580	1.7	16.0
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	78,835	93,684	1.7	18.8
Seramik mamulleri	82,771	91,067	1.6	10.0
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	58,349	78,736	1.4	34.9
Kağıt ve karton ve bunlardan eşya	57,309	77,462	1.4	35.2
Süt ürünleri, yumurtalar, tabii bal	58,495	77,113	1.4	31.8
Çimento, toprak, taş, tuz, alçı, kireç	70,092	75,338	1.3	7.5
Canlı hayvanlar	49,285	69,971	1.2	42.0

Kaynak: Kosovo Agency of Statistics

3.1.4. Başlıca Ülkeler İtibariyle Kosova'nın İhracatı (Bin Dolar)

Ülke	2021	2022	Pay (%) 2022	Değişim (%) 2021-2022
TOPLAM İHRACAT	749,711	920,404	100.0	22.8
ABD	122,600	136,525	14.8	11.4
K. Makedonya	86,615	119,082	12.9	37.5
Arnavutluk	110,544	101,961	11.1	-7.8
Almanya	61,255	87,766	9.5	43.3
İsviçre	56,012	70,133	7.6	25.2
Sırbistan	43,926	62,898	6.8	43.2
İtalya	59,660	46,371	5.0	-22.3
Karadağ	24,492	38,264	4.2	56.2
Slovenya	9,447	29,712	3.2	214.5
Hollanda	20,526	29,087	3.2	41.7
Türkiye	17,400	23,457	2.5	34.8
Danimarka	1,945	16,996	1.8	773.8
İngiltere	7,204	16,722	1.8	132.1
Belçika	10,446	16,030	1.7	53.5
Avusturya	10,340	15,462	1.7	49.5

Kaynak: Kosovo Agency of Statistics

3.1.5. Başlıca Ülkeler İtibariyle Kosova'nın İthalatı (Bin Dolar)

Ülke	2021	2022	Pay (%) 2022	Değişim (%) 2021-2022
TOPLAM İTHALAT	4,652,744	5,639,407	100.0	21.2
Türkiye	584,144	842,999	14.9	44.3
Almanya	606,581	610,440	10.8	0.6
Çin	449,330	548,625	9.7	22.1
Sırbistan	304,635	372,072	6.6	22.1
Yunanistan	204,169	307,349	5.5	50.5
K. Makedonya	241,457	282,061	5.0	16.8
İtalya	275,083	275,884	4.9	0.3
Arnavutluk	264,575	255,863	4.5	-3.3
Slovenya	176,615	243,560	4.3	37.9
S. Arabistan	67,849	218,067	3.9	221.4
Polonya	131,528	135,106	2.4	2.7

Kaynak: Kosovo Agency of Statistics

TÜRKİYE İLE TİCARET

4.1. TÜRKİYE İLE TİCARET

Türkiye Kosova'ya 2022 yılında 639,7 milyon dolar değerinde ihracat gerçekleştirmiştir. Türkiye'nin Kosova'dan yaptığı ithalat ise 24,4 milyon dolar civarındadır. 27 Eylül 2013 tarihinde imzalanan Türkiye ile Kosova arasında Serbest Ticaret Anlaşması 14 Temmuz 2015 tarihli ve 29416 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete'de yayımlanmış, 1 Eylül 2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

4.1.1. Türkiye'nin Kosova'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

Ürünler	2021	2022	Pay (%) 2022	Değişim (%) 2021-2022
TOPLAM İHRACAT	553,720	672,574	100.0	21.5
Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallere kaplama metallere)	3,859	34,192	5.1	786.0
İnşaat demiri	50	18,695	2.8	37451.0
Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	15,284	14,445	2.1	-5.5
Tatlı Bisküvi ve Gofretler	14,130	14,149	2.1	0.1
Stiren polimerleri (ilk şekillerde)	17,208	12,128	1.8	-29.5
Ağaçtan veya diğer odunsu maddelerden lif levhalar	6,394	11,023	1.6	72.4
Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik $\geq$ 600 mm)	234	10,997	1.6	4608.5
Aluminyumdan çubuklar ve profiller	10,437	10,799	1.6	3.5
Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	10,408	10,511	1.6	1.0
Jeneratörler	3,898	10,495	1.6	169.2
Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	7,524	8,793	1.3	16.9
Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)	19	8,703	1.3	46663.7
Kağıttan, kartondan, selüloz vatkadan veya selüloz lif tabakalarından kutu, mafhaza, torba vb.	6,903	8,023	1.2	16.2
Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	6,625	7,965	1.2	20.2
Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatla kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	6,513	7,925	1.2	21.7
Diğerleri	444,234	483,731	71.9	8.9

4.1.2. Türkiye'nin Kosova'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

Ürünler	2021	2022	Pay (%) 2022	Değişim (%) 2021-2022
TOPLAM İTHALAT	22,279	24,420	100.0	9.6
Aluminyum döküntü ve hurdaları	8,496	8,496	34.8	0.0
Bakır döküntü ve hurdaları	3,204	5,808	23.8	81.3
Kauçuklu mensucat	3,096	2,832	11.6	-8.5
Sığır (bufalo dahil) ve at cinsi hayvanların ham post ve derileri	531	1,569	6.4	195.8
Suni devamsız liflerden dokunmuş mensucat	0	1,171	4.8	0
Vulkanize kauçuktan taşıyıcı kolanlar ve transmisyon kolanları	571	1,011	4.1	76.9
Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	393	423	1.7	7.5
Demir veya çelik tellerden mensucat, ızgara, ağ ve kafeslikler; demir veya çelikten metal depluvayye	100	292	1.2	191.6
Örme tüylü mensucat	0	202	0.8	0
Arsenik, metalleri veya bunların bileşiklerini içeren cüruf, küller ve kalıntılar	92	200	0.8	116.9
Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialisterler, vb	66	155	0.6	133.6
Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	311	153	0.6	-50.8
Meyveler ve sert çekirdekli meyveler (dondurulmuş)	655	145	0.6	-77.9
Metalleri talaş kaldırmak suretiyle delmeye, raybalamaya, frezelemeye, diş açmaya vb mahsus takım tezgahları	0	136	0.6	0
Demir veya çelikten vidalar, civatalar, somunlar, tirfonlar, perçin çivileri, pimler, kamalar, rondelalar vb eşya	75	131	0.5	75.3
Diğerleri	4,691	1,698	7.0	-63.8

KONYA İLE TİCARET

5.1. KONYA İLE TİCARETİ

5.1.1.Konya – Kosova 2022 Yılı İhracat Kalemleri

FASIL_ADI	İHRACAT DOLAR
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	4.538.567
Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler	804.174
Plastikler ve mamulleri	627.415
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	428.205
Demir veya çelikten eşya	427.821
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	351.657
Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	340.454
Kakao ve kakao müstahzarları	315.402
Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb., prefabrik yapılar	176.261
Seramik mamulleri	153.368
Şeker ve şeker mamulleri	151.347
Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	146.639
Uçucu yağlar ve rezinoitler, parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	74.749
Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	70.974
Cam ve cam eşya	64.669
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	61.881
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	48.259
Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazır yemeklik katı yağlar; hayvansal ve bitkisel mumlar	47.985

Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya	33.441
Gübreler	33.283
Adi metallerden çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)	32.823
Oyuncaklar, oyun ve spor malzemeleri, bunların aksam, parça ve aksesuarı	28.979
Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya, paçavralar	27.231
Kauçuk ve kauçuktan eşya	22.241
Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü	21.504
Yenilen çeşitli gıda müstahzarları (kahve hülusalari, çay hülusalari, mayalar, soslar, diyet mamaları, vb.)	18.007
Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülusalalar, tanenler, boyalar, pigmentler, vernikler, macunlar, mürekkepler, vb.	15.705
Sebzeler, meyveler, sert kabuklu meyveler ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	15.316
Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	11.176
Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	8.101
Adi metallerden aletler, bıçakçı eşyası ve sofrta takımları, adi metallerden bunların aksam ve parçaları	6.281
Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	3.499
Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler, yıkama-yağlama müstahzarları, mumlar, bakım müstahzarları, dişçilik müstahzarları	3.328
Deri-saraciye eşyası, eyer-koşum takımları, seyahat eşyası, el çantaları vb mahfazalar, hayvan bağırsağından mamul eşya	2.627
Meşrubat, alkollü içkiler ve sirke	1.499
Vatka, keçe ve dokunmamış mensucat, özel iplikler, sicim, kordon, ip, halat ve bunlardan mamul eşya	1.164
Albüminoid maddeler, değişikliğe uğramış nişasta esaslı ürünler, tutkallar, enzimler	1.047
Yağlı tohum ve meyveler, muhtelif tane, tohum ve meyveler, sanayide ve tıpta kullanılan bitkiler, saman ve kaba yem	850
Çeşitli mamul eşya (hijyenik havlu, bebek bezi, kalem, çakmak, fermuar, fırça vb.)	766
Şemsiyeler, güneş şemsiyeleri, bastonlar, iskemle bastonlar, kamçılar, kırbaçlar ve bunların aksamı	647

Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları	371
Organik kimyasal ürünler	342
Örme eşya	300
Başlıklar ve aksamı (şapka, kasket, koruyucu başlıklar vb.)	292
Nikel ve nikelden eşya	168
Kahve, çay, paraguay çayı ve baharat	158
Örme giyim eşyası ve aksesuarı	91
Hazırlanmış ince ve kalın kuş tüyleri ve bunlardan eşya, yapma çiçekler, insan saçından eşya	89
Basılı kitaplar, gazeteler, resimler ve baskı sanayiinin diğer mamulleri, el ve makina yazısı metinler ve planlar	28
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	11

Kaynak:TÜİK

5.1.2.Konya – Kosova 2022 Yılı İthalat Kalemleri

FASIL_ADI	İTHALAT DOLAR
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	39874
Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	18633
Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	2602
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları,aksam-parça-aksesuarı	1504

Kaynak:TÜİK

5.1.3. Kosova -Konya Yıllara Göre İthalat / İhracat Rakamları (Dolar)

Dolar	2020	2021	2022
İhracat	9.270.014	9.679.099	9.117.113
İthalat	6.373	633	61.949

Kaynak:TÜİK